

Kan dog ikke forbigaaes at omtale den store Omhu, Regjeringen stadig havde forat komme til den rette Opfattelse af Forholdene ved Nedsættelsen af sag- og Lokalkyndige Kommissioner, af hvilke vi have den første af 1740, den anden af 1749. Resultatet af disses Virksomhed var Fd. 15de Decbr. 1750, der som Lov nød velfortjent Anseelse og bestod i over 100 Aar; de lode ej heller Kontrolanliggendet uomtalt, og Forordningen paabød, som ovenmeldt, som noget Nyt tvende aarlige Eftersyn; men Kontrollen forblev uforandret hos de ordinære Politimyndigheder, eller paa nærmere Hold maatte endnu mere de Sjorden tilgrændsende Jordbrotter, og hvad deraf blev Følgen, skal snart vises. Det var først for rigelig 20 Aar siden, ved Midten af dette Aarhundrede, at forandrede Anstuelser om Midlerne til en tilfredsstillende Fiskerikontrol begyndte at gjøre sig gjældende, samtidig med at det viste sig, at Gjennembruddet ved Agger i 1825 havde udøvet en stor Forandring paa Limfjordens Karakter, navnlig den vestlige Del lige indtil Løgstør Grunde. Herved var den hidtil bestaaende Lovgivning overhovedet blevet mindre tidssvarende, — og hvad særlig Kontrollen angaar, da var der allerede langt tidligere, siden 1788, foregaaet en saa mægtig Forandring i Forholdet mellem Jordbrot og Bønder, at den hin hidtil tillagte Myndighed ikke længere kunde have nogen væsentlig Betydning. Ved Kommissorium af 10de Novbr. 1847 blev da en ny Kommission for Limfjorden anordnet, som, paa Grund af den mellemkommende 1ste slesvigiske Krig først fra 1850 kom til at udfolde sin Virksomhed. Forinden vi omtale denne Kommissions Stilling til Kontrollspørgsmaalet, skulle vi undersøge, hvorledes Tilstanden havde været, hvorledes den var, og hvorfor den maatte være, som den var.

Næst at bemærke, at her kun kan være Tale om Limfjordslovgivningen, da for det øvrige Lands Vedkommende Fiskerianliggenderne i samme Tid ikke havde givet større Livstegn fra sig, men saa at sige skjættet sig selv —, maa det erkjendes, at der var en idelig Uro og Bevægelse; Klager indløb dels over Fiskeriets Forsald, dels over Overgreb og fremtalte derved de ret talrige Forfritter baade ad legislativ og administrativ Vej, som vi forud have berørt, og som vise, at Ro og Fasthed ikke nogen Tid har været holdbar, eller endog opnaaet; og har der end været de Steder (de matrikulerede Bønder), hvor der til sine Tider (Sildbestikperiodens bedste) synes at have været Tilfredshed under Lovens Beskyttelse, saa finde vi den til andre Tider og paa andre Steder tilfiesat og omgaaet med en stædse mere udviklet Opfindsomhed, og man skalde næsten tro, at Fiskernes Mæltal befandt sig bedst ved at være sig selv overladt. I de fleste og væsentligste Punkter turde man vel næsten sige, at Tilstanden var faktisk lovløs, medens der skulde bestaa kun lovbunden Frihed, og anderledes var det ikke lige indtil den seneste Tid.

Søge vi da efter Aarsagen til en saadan Abnormitet, saa finde vi den uomtvistelig i Mangelen paa Haandhævelse af Loven fra deres Side, i hvis Hænder Kontrollen var lagt, i Forbindelse selvfølgelig med den store Fristelse for den fiftende Befolkning til at begaa Overtrædelser, naar den med saa stor Lethed kan slippe fra dem. Det vilde inidlertid, saa vist som dette er, være ubilligt at tillægge Regjeringen og Politimyndighederne ene Skylden derved, skjøndt det ganske vist med Rette kan siges, at man for længe siden burde have søgt en anden Udvej, naar den fulgte Vej ikke kunde føre til det tilsigtede Maal. Hvad Regjeringen angaar, da fremgaar det tilstrækkeligt af de ovenansførte strænge Tilhold og skarpe Tilrettevisninger, som under tilføjede Ansvar saa jævnlig udgik til Øvrighederne, at den ikke har ladet det mangle paa fornøden Omhu for Lovens Haandhævelse; — der kan ikke tillægges den anden Skyld, end at den har været for længe om at komme til at erkjende, at den forlangte det Umulige; thi saaledes forholder det sig dog egentlig. Det er vel langt fra at vi ville tage hine Tiders Politivirksomheder saaledes i Forsvar, at dem skulde fratjendes al Skyld, tværtimod er det rimeligt nok, at Efterladenhed har været gangse, men det er paa den anden Side billigt, at der fremdrages, hvad der virkelig tjener til deres Undskyldning, og at det kommer til at staa klart, at der stiller sig Hindringer i Vejen for den Mand, som med Nidkærhed og bedste Villie vilde gjøre, hvad der staa i hans Magt, af den Bestaffenhed, at det bliver ham umuligt med Sikkerhed og Kraft at udføre nogen virksom Kontrol. Det maa indrømmes, at Tilsynet med Overholdelsen af Fiskerilove allerede i og for sig paa Grund af de Forhold, for hvilke de ere givne og hvorunder de skulle virke, medfører Vanstueligheder, som ikke i Almindelighed ere tilstede ved Tilsynet med andre Love, og navnlig viser Vanstuelighederne sig, naar Tilsynet alene skal udføres ved det for Landjorden beskaffede Politi, der ordentligvis kun er lidet indrettet paa at udstrække sin Virksomhed til det vaade Element. Selv med den bedste Villie vil det være vanstueligt at udrette Noget, og Politiet bliver derfor snart tilbøjelig til at betragte den her omhandlede Tilgift til bets mange andre Forretninger som noget Underordnet, der skydes tilside og maa staa tilbage. Naar det nemlig kommer til Stykket, og der skal handles, hvad som oftest maa ske sjældelig, saa har Politimesteren eller vedkommende Politifunktionær ingen Vaad og kan ingen faa*), eller han bliver søsyg, eller paa andre Maader hjælpeløs og

*) Formanden har i Sommer faaet Meddelelse fra en Herredsfoged i Sylland, for hvem det anmeldtes, at der under hans Jurisdiktions Ryst drevs ulovlig Fiskeri med Drivvaad, at han strax begav sig til Anmelberen, men at denne af Frygt for Overlast nægtede at ro ham ud til de formentlige Overtrædere.